

42. Nec mora a semet patitur esse absentem quem in terris positus labore foverat indesinenti, sed illico spiritu properat visitare quem corpore reliquerat non affectu. Et ita repente variis infirmitatibus salutem reddendo se prodidit esse præsentem, ut quasi cœlitus lumen ostensum, aut radius quidam solis erumpens, totum orbem claritate superni luminis illustraret: ex quo per omnes civitates et vicos, immense multitudines velut messium tempore ad areas triticum, ita ad ecclesias populi congregabantur. Et non solum de diversis miraculis sanitatum vicinas civitates, verumetiam universa regna terrarum, tanquam volatu pennifero fama clarissima refulsisset. Et nisi basilica ipsa magna ex parte ampliata fuisset^a, capacitate sua infirmantium multitudinem recipere nequivisset. Et si Deum meruero ducem, adhuc de iis quæ nunc triumphator egregius egerit, brevi sermone ostendere cupio. Digne etiam plane ab antiquis præcessoribus, ubi hæc geruntur, Navis ob portum navigii vocatur, qui quasi præsagio futurorum quodam hoc olim indicat nomen, quod nunc affectu manifestat divino. Ea scilicet Navis est, in qua qui adhærent, hujus sæculi transeunt mare, et ad patriam longe positam, videlicet regni cœlestis, perveniunt liberi. Ibi nempe ab imminentibus malorum procellis visibilibus et invisibilibus, confugii efficitur portus; ibi a sæculi fluctibus seu turbinum tempestatibus evadendi tribuitur gratia. Illic quotidie infundunt sal scientiæ infirmis et ignaris; ibi per inter-

et ubi memoratus Dei vir sepultus est, nominatur Navis (quod etiam infra dicit iste auctor) eo quod ibidem portus navigii esse videtur: locus amœnissimus, inter duos amnes (Euram scilicet et Molam) nemoribus et vineis copiosus, pratis fluminibus interfusus: immensa planities, ut ibidem habitantes similitudinem paradisi videantur possidere. Nec omittenda hic verba Joannis Phernandi: Inter cætera quæ plurimo labore sumptuque non parvo pius Pater exercebat monasteria, unum præsertim in deliciis habebat, quod in suburbio Bituricæ urbis situm, ac Deiparæ Virgini consecratum Navis cognomento placuerat appellari. Illic probatissimos monasticæ conversationis viros habitare præceperat, quorum exactissima bene vivendi norma suam ipsorum salutem operari cupientibus lucidissima præ-

cessionem beati Patris nostri ab æterno et invisibili medico, gratis medela tribuitur infirmantium: per eam prorsus naufragi atque exsules pristinam redeunt ad patriam.

43. Prætermisissis igitur cæteris, in quibus post paululum, ut supra pollicitus sum, operam dabo; nunc de illa lucerna quæ ante sepulcrum Beati suspenditur, breviter dicam. Fertur a ministris oleo semel fuisse impleta et exundante sancto liquore^b multitudinem desuper jugi effundere labe [*Forte, lapsu*], ex quo multi peruncti variis plerisque caruisse dicuntur infirmitatibus. Et hoc non sine admiratione fatendum, quod semel tempore vespertino sacerdotalis cætus, dum divinis canticis personaret, repente ictu fulmineo cœlestis flamma lucernæ fomentum percutiens, cunctis intuentibus lumen præbuit mirabiliter, et nunquam deinceps fulgorem amiserit, quam divino ministerio usque hodie instinctum fovet pabulum.

44. His gestis clarissimi viri, etsi indignis quibus explicata sunt dictis, nunc tempore congruo terminum dare disponimus, ori manum imponimus, introrsus ad conscientiam redire festinamus. Et quidem quem imitari non possumus, patronum nobis fieri postulemus; ut suis meritis adjuvemur cujus natalitia celebramus, eo opitulante, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

*C*beret exempla. Diligebat ex animo fratres illos, quibus et abbatem sese exhibebat et socium, etc. Istud monasterium jam pridem S. Sulpicii nomine insignitum, cui præsidet abbas regularis e nostris, etiam nunc florentissimum est.

^a Domio abbas basilicam illam maxima ex parte ampliasset dicitur ab alio auctore anonymo coævo. Hinc Joannes Bollandus suspicatur hujus vitæ scriptorem fuisse ipsum Domionem, qui nomen suum modestiæ causa reticuerit. Verum ex libro sequenti Miraculorum quem Bollandus non vidit, constat num. 3 alium tum temporis præfuisse abbatem.

^b Clarius scriptor Vitæ brevioris: *Et exundante multitudine olei quod desuper labebatur in terram, multi peruncti, de infirmitate sua exuti sunt.*

SANCTI SULPICII

BITURICENSIS EPISCOPI

EPISTOLÆ TRES.

(Canis. Ant. Lectiones, tom. I.)

EPISTOLA PRIMA.

Domno semper proprio atque apostolica sede colendo domno Desiderio Cadurcæ urbis Pontifici Sulpicii Bituricæ [*F. Bituricæ*] urbis episcopus.

Excitavit animum parvitas mea: nimia dulcedo magnitudinis tuæ, et pontificalem sacerdotii vestri andem insignem, vel ex parte tenuem præsumam

*D*isserere sermonem. Sed universa subito virtus defecit in verbis, quem exsuperavit tantæ materia dictionis, ut rudimenta tantarum augustiarum [*Ms., anagnostorum*] studia animo librante pensaram, ipsius magnitudinis mole, victus succubui. Unde meo saltem voto satisfeci, etsi [*Ms., ac si*] vestro implere suffragio non valui, libens tamen qui aliud nihil do-

minationi vestrae prodesse apparet. Sed vos semper A pietate consueta tanti habetis inquisitionem nos velle frequenter visitare. Unde imprimis incolumitatem vestram inquirentes, quod optamus potius tam motu [Ms., motum] corporis quam linguae mutuo sermone complere, dum regionum longinquitas non discrepat aspectum, nisi tantummodo fraudat interjectionis spatium, et ipsum tamen dilectio cernit intuitum cum figurat animos [F., animas] recordatum. Ergo nihil perdet absentiam, quod praesentialiter laboravit praesentiam. Semper in dirigendis apicibus beatitudo vestra solvit officium, ut plus debeat reddendum agminis famulatum, quam meritis consideret debitorem. Auctorem caeli praesumimus postulare, ut vestram jubeat praetendere vitam cursibus annorum longevam dignetur tempore longo, cujus nunc B locuples servatur nomine [Ms., nomini] mundus. Et diu firmantur [Ms., firmatus] nutantia culmina rerum, vel dilapsa magis solidata resurgunt. Istud manu propria fecit a suis temporibus. Vestrae gratiae servire merear, mihi peculiaris Domine.

EPISTOLA II.

Domino sancto et apostolica sede colendo fratri Vero Rutente [L., Rutenae] urbis episcopo Sulpicii peccator.

In quantum vobis vir apostolicus domnus Desiderius Cadurcae urbis episcopus per litteras suas innotuit, gravi injuria homines sui a Perricio diacono [Ms., diaconus] vestro in parrochia sua Aronnaco pertulerunt. Et audivimus quod Aprilis Kl [Forte, Kal.]

^a Hic locus omnino corruptus est. Forte: Si cognoscitis quod superius scripsi. Diaconus exinde negligens est qualiter vestrae prudentiae (etsi hoc fortasse ipse dicat) obaudire distulerit. CAN.

^b Ms. *Meme roverit*; sed haec vox erasa fuit et correctae ita ut nescias an legendum sit *memorato an memoratus*. Forte leg. *memoratum diaconum vestrum*. CAN.

^c Forte, *utraque parte*; nam Ms. legit *uterque partes*.

^d Variae fuerunt eulogiae: quippe fuit Sacramentum ipsum, sive eucharistia; dein panis qui altari of-

ferrebat, ex quo pars consecrabatur mittebaturque absentibus. Denique eulogiae dictae sunt munera quae, recurrente paschalis solemnitate vel die Natali Christi, singulis annis sibi mutuo vel regi ipsi transmittabant episcopi. Habentur apud Marculfum formulae sive epistolae quae tum temporis scribebantur tum ad mittendas eulogias, tum ad gratias agendas ab iis quibus fuerant transmissae, quas pro eruditione sua explicuit Bignonius. In epistola sequenti distinguenda sunt, ni fallor, decem vascula Falerni ab eulogis. Quanquam enim vinum saepius recensetur inter eulogias, nescio an tanta copia benedici debuerit. BAN.

EPISTOLA III.

Domno semper suspiciendo, et cum omni honore venerabiliter nominando domno Desiderio papa Sulpicii peccator.

Singularibus mysteriis pastorale competenter impletis officium, eo quod ad nostram parvitatem sollicitudinis destinantes affectu, dum gaudium, quod vobis ipsius resurrectionis dominicae solemnitatis principale contulit, pastoralis visitatio geminavit, in qua utrinque partim ^c et benedictio in oblationes, et affectio praefulsit in apices. Reddentes ergo munia sospitatis, optamus, ut multiplicatis annorum curriculum, vestris mereamur et *eulogii* ^d recipi, et affatibus benedici. Annis innumeris vobis serviam, et prosperis perseverantibus polle, beati sime papa.

^c ferrebat, ex quo pars consecrabatur mittebaturque absentibus. Denique eulogiae dictae sunt munera quae, recurrente paschalis solemnitate vel die Natali Christi, singulis annis sibi mutuo vel regi ipsi transmittabant episcopi. Habentur apud Marculfum formulae sive epistolae quae tum temporis scribebantur tum ad mittendas eulogias, tum ad gratias agendas ab iis quibus fuerant transmissae, quas pro eruditione sua explicuit Bignonius. In epistola sequenti distinguenda sunt, ni fallor, decem vascula Falerni ab eulogis. Quanquam enim vinum saepius recensetur inter eulogias, nescio an tanta copia benedici debuerit. BAN.

ANNO DOMINI DCXL.

SANCTUS AUTOBERTUS,

CAMERACENSIS EPISCOPUS.

NOTITIA HISTORICA IN SANCTUM AUTOBERTUM.

(Gallia Christ., t. I.)

De hoc sancto praesule et loco ipsi inter episcopos D Cameracenses ac Atrebatensibus assignando ita loquitur Alcuinus, cap. 5 Vitae sancti Vedasti ab ipso emendatae: « Jacuit (sanctus Vedastus) in loco eodem usque ad tempus beati Autoberti, qui septimus in sede pontificali successit episcopus. » Eum Ableberto suc-